

клієнтське середовище.

Отже, створення на території України системи цифрових транспортних коридорів дозволить як забезпечити ефективний обмін інформацією між усіма учасниками логістичного ланцюга, знизити час на адміністративно-управлінські операції та прискорити швидкість обігу вантажів, так і підвищити рівень безпеки та конкурентоспроможності вітчизняного транспортного комплексу на міжнародному ринку перевезень, прискорити процеси його повноцінного включення в систему транс'європейських транспортних зв'язків.

[1] Чинники, складові і результати запровадження і реалізації антикризової політики в окремих країнах світу та Україні. Прогноз соціально-економічного розвитку України у 2021р. / Наук. ред. В. Юрчишин. Київ: Заповіт, 2021, 200 с.

[2] Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

[3] Діденко С. Транспортна галузь: падіння посилюється. *UA.NEWS: веб-сайт*. URL: <https://ua.news/ua/transportna-otrasl-padenye-usulyvaetsya/>.

[4] Полуніна П. «Укрзалізниця» втратила на пасажирях 9 мільярдів гривень. Коли в виростуть ціни на квитки. *Thepage.ua: веб-сайт*. URL: <https://thepage.ua/ua/news/zbitki-uz-na-pasazhirah-9-mlrd-grn-koli-podorozhchayut-kvitki-na-potyagi>.

УДК 338.49:656

**ІНДУСТРІАЛЬНІ ЦЕНТРИ ЯК БАЗИС ЕКОНОМІЧНОГО
ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ**

**INDUSTRIAL CENTERS AS A BASIS FOR UKRAINE'S ECONOMIC
GROWTH IN THE CONTEXT OF TRANSNATIONALIZATION**

Докт. екон. наук В. Л. Дикань

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D. Sc. (Econ.) V. L. Dykan,

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

На сьогоднішній день економічне становище України залишається надзвичайно складним. Проведений аудит економіки країни свідчить, що внаслідок реалізації протягом тридцяти років непослідовної державної політики Україна не змогла реалізувати як природний, так і промисловий, технологічний, інтелектуальний та транспортно-логістичний потенціал. Внаслідок багаторічного недоінвестування та загалом ігнорування проблем промислового комплексу останній опинився в стані глибокої рецесії. Руйнування потужного виробничого потенціалу призвело до

втрата країною здатності створювати конкурентоспроможну високотехнологічну продукцію і генерувати додану вартість від її виробництва та реалізації. Як результат, Україна увійшла до переліку низькорозвинених аграрних країн і стала ринком збуту продукції потужних транснаціональних утворень, конкурувати з яким у силу наявності суттєвих внутрішніх деформацій та відсутності прогресивної індустріальної бази не в змозі.

Адже як відомо, сьогодні транснаціональні корпорації, генеруючи значні інвестиційні потоки та володіючи потужним промисловим і науково-дослідним потенціалом, контролюють найрентабельніші ланцюги створення вартості і виступають каталізатором економічного розвитку країн їх походження. Саме на транснаціональному капіталі базується економіка таких розвинених країн як США, Німеччина, Китай і Японія. Бізнес-гіганти цих країн посідають лідируючі позиції у світових рейтингах компаній за рівнем ринкової капіталізації, обсягами продажу та виручки від реалізації. Показовим у цьому сенсі є рейтинг Global 500, лідером якого стала американська компанія Walmart. Під її управлінням знаходиться найбільша у світі мережа оптової та роздрібною торгівлі, а дохід досягає 559,2 млрд дол. Нафто-хімічний гігант Китаю Sinopet Group посідає 2-е місце, генеруючи до 407,0 млрд дол. Трійку лідерів замикає енергетична компанія Китаю State Grid з доходом на рівні 383,9 млрд дол. До топ-10 також ввійшли такі бізнес-гіганти як China National Petroleum (Китай) і Royal Dutch Shell (Нідерланди, Великобританія), Saudi Aramco (Саудівська Аравія), Volkswagen (Німеччина), British Petroleum (Великобританія), Amazon (США) і Toyota Motor (Японія) [1].

Доволі успішно транснаціональні корпорації адаптуються і до процесів цифровізації, яка на сьогодні набула масштабних проявів. Наразі в рамках транснаціонального бізнесу сформувалися так звані «цифрові чемпіони», які виступають драйверами цифрової фази глобалізації. Спостерігається бурхливе нарощення кількості транснаціональних корпорацій, для яких розробка і застосування цифрових технологій стали основною діяльністю. Ринкова капіталізація цифрових транснаціональних корпорацій (Alphabet, Apple, Facebook, Amazon) досягає 6 трлн дол., що співставно з розмірами найбільших економік світу. Транснаціональні цифрові гіганти сформували наразі один з найдинамічніших сегментів корпоративного співтовариства.

Поряд з цим більшість українських підприємств сьогодні не спроможні конкурувати з сильним транснаціональним капіталом. Деіндустріалізація та деградація економіки, крах бюджетної системи і збільшення боргових зобов'язань, скорочення видатків держави на підтримку промисловості та науково-дослідного сектору, посилення трудової міграції і скорочення інтелектуального потенціалу призвели до руйнування індустріально-наукового потенціалу України і зумовили втрату її конкурентних переваг на світовому ринку.

Діюча в країні політика, орієнтована на подальшу структурну деградацію і технологічне спрощення економіки, не в змозі забезпечити економічне відродження України. Подальше нарощення боргових зобов'язань при ігноруванні внутрішнього потенціалу для сталого зростання призведе до повного краху економіки і її повної залежності від міжнародного позикового капіталу. На цьому етапі пріоритетом для України має стати концентрація зусиль на розбудові високотехнологічного промислового сектору і потужної науково-дослідної інфраструктури як базису його інноваційно-технологічної модернізації. Розвиваючись промисловий сектор згенерує попит на послуги інших галузей, формуючи навколо себе екосистему з ефективно діючих виробничих і транспортно-логістичних підприємств, науково-дослідних, освітніх та фінансових установ і об'єктів соціальної інфраструктури.

З метою стимулювання цих процесів необхідно забезпечити розбудову індустріальних центрів на базі закладів вищої освіти, які об'єднують потенціал академічної спільноти, підприємств промисловості та транспорту над створенням інноваційних проєктів для стимулювання економічного розвитку регіонів та країни в цілому. Створення такого роду індустріального центру на базі Українського державного університету залізничного транспорту дозволить реалізувати потужний промисловий та науково-дослідний потенціал регіону і сприятиме зростанню частки наукоємних виробництв в структурі промисловості, реалізації проєктів модернізації інфраструктури транспорту і підвищенню якості транспортних послуг, створенню додаткових робочих місць і підвищенню зайнятості в регіоні, зростанню інноваційного потенціалу та конкурентоспроможності України на світовій економічній арені.

[1] Global 500. *fortune.com* : *web-site*. URL: <https://fortune.com/global500/2020/search/> (last accessed: 28.05.2021).